

## **Ramon Llull (1232–1316)**

*Ramon Llull va escriure més de dues-centes obres amb una gran varietat de temes: filosofia, vivència mística, relat realista, poesia lírica i narrativa, exposició didàctica...; fou la figura més important de tota la història de la llengua catalana i a més tingué projecció internacional. Per això mereix un respecte important, fins i tot a Alemanya hi ha un institut que es dedica a l'estudi de Ramon Llull.*

*La seva vida és fàcil de reconstruir tot i què dels escriptors de la seva època n'acostumem a tenir poques pistes. És fàcil perquè ell va dictar a uns deixebles seus (d'una cartoixa a París on ell va passar l'última estància de la seva vida) la seva biografia Vita coetana, redactada en llatí i traduïda al català. A més és un autor que fa moltes referències de la seva vida a la seva obra (sentiments, viatges...), i també en tenim molta documentació d'arxiu, ja que va visitar Corts de Reis, de Papes...*

*Per entendre la biografia intel·lectual de Ramon Llull hem d'explicar els canvis que es produïren en la política catalana quan era jove.*

*Llull és tan genial, que es diu que està tocat per la gràcia divina. És genial per la immensa quantitat d'obres que va redactar i perquè és una figura de primera fila en l'escenari polític-intel·lectual. La seva genialitat s'explica pel clima polític i cultural de Catalunya en aquella època.*

*Als inicis hi va haver un canvi: de la voluntat de construir un imperi al sud de les Gal·lies (Occitània) per la construcció d'un imperi Mediterrani.*

*Al 1213 hi va haver un viratge polític a causa de la mort del Rei Pere I el Catòlic sobre el camp de Muret. Abans del 1213 Catalunya volia construir un imperi de factura feudal (amb política matrimonial, pactes familiars), basat en el vassallatge. Aquest imperi havia de tenir l'extensió: Ribes de l'Ebre, passant per Catalunya, Llenguadoc, Gascunya, Delfinal, Provença, fins als Alps Marítims. Tot això era un somni imperial, només era possible perquè els catalans s'aprofitaven del fraccionament dels pobles occitans. La Corona d'Aragó era molt poderosa i molt gran en comparació dels altres.*

*A partir del 1213, hi va haver el gran canvi: Occitània era absorbida per l'Estat Francès, el que era un gran Imperi (Almohade) es fraccionà; els catalans canviaren la direcció imperial que prenien cap al Nord llavors, orientada cap al Sud. Aquest nou Imperi: Balears, País Valencià, Còrsega, Sicília, Atenes, Neopàtria... fins a Estambul; tenia les següents característiques: era de factura militar (basat en la conquesta, en l'expansió militar), es mantenia amb bases comercials, mercats, consulats, negocis... era de factura econòmica. El comerç català fou molt important durant els S.XIII–XV.*

*Dates que afecten molt a Ramon Llull:*

*31 de desembre de 1232: La Ciutat de Mallorca és envaïda.*

*1232: Menorca es fa tributària dels Reis d'Aragó, però no serà ocupada militarment fins al 1287. També comença la campanya del País Valencià.*

*1235: Eivissa és envaïda.*

*1238: Cau la ciutat de València.*

1245: Cau tot el País Valencià.

Aquestes conquestes tan ràpides són senya de què no hi havia una resistència excessiva, foren conquestes fàcils. A causa d'això hi va haver una absorció de molta població aliena (no cristiana), aquest era un factor d'inestabilitat perquè s'havia envaït mitjançant la força. La Corona d'Aragó que tenia mig milió d'habitants, amb l'annexió del País Valencià en passà a tenir 650.000, això indicava que tenia un 30% més de població no cristiana. Aquest increment demogràfic d'una ètnia diferent a la cristiana, resultaria doncs, un problema. L'Estat era un estat confessional, mantenia la religió, la política religiosa era la mateixa que la de l'Estat.

Per fer front a aquest increment demogràfic, la Corona va haver de fer una política d'intervenció:

- *Inspirada pels reis i nobles: una política de repartiment (colonialisme). Repartiment és una política de colonialisme. Consistia en fer particions (en diverses terres) un territori i donar-les a nobles que es desplaressin al lloc. Les terres també anaven amb un lot de musulmans. La política de repartiment a les Balears va ser feta per aristòcrates catalans (de la Catalunya estricta – Principat), la feta al País Valencià va ser atorgada tant a catalans com a aragonesos.*
- *Inspirada per l'església: hi havia dues ordres de predicadors, dominicans (que foren els que més hi intervingueren) i franciscans. Ramon de Penyaforç, era conseller personal del Rei Jaume I i Cap de l'orde dels Predicadors (a Europa). La política religiosa consistia en la Conversió dels infidels mitjançant programes molt específics. Aculturació.*

Llull tenia una inquietud, era convertir els infidels, això per ell era una missió apologètica i missional; Llull defensava la relació cristiana enfront del judaisme i l'islamisme.

Al seu pensament intel·lectual, ell l'anomenava Art (maquinària per a la conversió de l'infidel). Aquest pensament o maquinària de Llull (Art) neix com a dissidència als mètodes oficials dels dominics. Llull va estendre aquesta maquinària (Art) per tots els racons d'Europa (i del món).

Llull tracta de convèncer racionalment (mètode racional), ho fa mitjançant una operació intel·lectual. L'església catalana repeteix el meritum fidei (el mèrit de la fe, ser cristià perquè tens fe).

Ramon Llull era un filòsof modern, el primer filòsof matemàtic, utilitzà un sistema algebraic per a la filosofia. L'església no acceptava la racionalització del mètode Lul·lià.

Malgrat la figurassa que és Llull el seu pensament s'explica en primera instància amb la situació de la Corona d'Aragó en les conquestes.

El 1229: Jaume I ocupa les Balears. Llull neix a Ciutat de Mallorca i és fill d'una família benestant (aristocràtica) que procedia de Barcelona (el parc de la Ciutadella Pla de Llull era seu). S'instal·laren a Mallorca arran del repartiment esmentat abans.

Que Ramon Llull nasqués a una família benestant implicava que fos educat i programat per a formar una elite dirigent. Llull farà una tasca religiosa des del segle laic. A més nasqué a una Mallorca que feia tres anys solament que havia estat conquerida, per tant encara era una societat musulmana, les formes de cultura cristiana s'anirien instal·lant de mica en mica.

Les grans biblioteques medievals estaven en Corts, Monestirs... en els primers anys de Llull els llibres cristians encara no havien arribat a Mallorca, havien de venir de Barcelona. Llull per tant, es formà en una societat culturalment precària, això permet pensar com a normal que Llull es formés a partir de cultures alienes (islam, judaisme). La cultura musulmana era molt rica a l'illa de Mallorca, i l'autor visqué diàriament amb musulmans (els conegué); fins i tot Llull tingué un esclau àrab que era un gran intel·lectual musulmà i li ensenyava àrab.

*Mallorca en aquells temps era el rovell de l'ou de la Mediterrània, el centre neuràlgic. Al S.XIII el Nord d'Àfrica era tan ric com Europa.*

*El 1257, Ramon Llull es casa amb Blanca Picany, amb qui tindrà dos fills, Domingo (a qui Llull li dedicarà més d'una obra) i Magdalena.*

*Del 1257 al 1263, tenim l'etapa cortesana de l'autor. Forma part dels estaments privilegiats de l'illa, entra a la Cort de l'infant Jaume (fill de Jaume I), el qual serà Rei de Mallorca.*

*Jaume I el Conqueridor, tenia Catalunya i Aragó, Balears, el Rosselló, el País Valencià i el Senyoriu de Montpeller (herència de la seva mare – Occitània). Aquestes terres les va voler repartir d'una manera inconstitucional. Tingué tres fills (sense comptar les dones): Alfons, Pere i Jaume; en aquella època el terreny no es podia repartir entre els fills i ell ho va voler fer. Al morir Alfons feu de nou el seu testament, a Pere li tocà: Catalunya i Aragó, el País Valencià i Montpeller; i a Jaume: Les Balears i el Rosselló.*

*A la mort de Jaume I, hi hagué dos Reis, el poder estava fragmentat i debilitat (fins al Cerimoniós).*

*Llull doncs, es forma dins la Cort del Rei Jaume, en aquesta Cort feu de senescal (ajudant de cambra, el privat del Rei, la persona de confiança) de l'infant Jaume.*

*Durant aquesta etapa cortesana Llull mena una vida de cortesà galant (festeja dones – relacions adulterines – , escriu poesies trobadoresques...).*

*Als anys seixanta, l'autor és un estricte coetani de Cerverí de Girona. D'aquesta època no hem conservat les composicions de Llull (després de la conversió les va fer desaparèixer). En la primera obra que R. Llull escriu després de la conversió Llibre de la contemplació en Déu, confessa que havia fet cançons profanes des del penediment.*

*No volgué divulgar les seves idees reciclant les formes de literatura profana de l'època. Al 1263, té lloc la conversió de Llull, va tenir una aparició de Crist Crucificat, després de la cinquena aparició va decidir que Déu el cridava per una missió. Havia de complir una tasca elevada i abandonar la vida passada. Per fer-ho abandonà la seva posició social, i en part la seva família, i es concentrà en la vida religiosa preocupant-se especialment en la tan anomenada conversió.*

*Llull va estar convençut tota la seva vida que havia estat cridat per Déu (fe), feia les coses perquè creia que Déu li ho manava fer. S'imposà tres tasques (que són les que van orientar tota la seva vida), la més coneguda: Labor missional en terres d'infidels (conversió dels infidels), exposant fins i tot la pròpia vida al martiri, estava disposat a morir per la fe.*

*Podríem elaborar una Cronologia de Ramon Llull:*

*1232: Neix a Ciutat de Mallorca. // Inici de la conquesta de València.*

*1256: És patge del príncep Jaume.*

*1257: Es casa amb Blanca Picany.*

*1263: Té visions de Crist crucificat i abandona la família.*

*1265: Peregrina a Terra Santa, estudia a Mallorca i aprèn àrab i llatí. // Creació del Consell de Cent.*

*1276: Funda el monestir de Miramar // Mor Jaume I, Jaume II rei de Mallorca i Pere el Gran rei de*

*Catalunya, Aragó i València.*

*1279: Viatja a Roma, Jerusalem, Egipte, Ceuta, l'Àndalus i Perpinyà.*

*1283: Viatja a Montpeller.*

*1285: Viatja a Bòlonya.*

*1287: Viatja a Roma. // Conquesta de Menorca.*

*1288: Viatja a París.*

*1289: Estada a la Soborna. // Creació de la Diputació General o Generalitat*

*1290: Viatja a Gènova i Roma.*

*1292: Té una crisi depressiva.*

*1293: Viatja a Roma, Gènova, Nàpols i Tunis.*

*1294: Viatja a Barcelona.*

*1295: Viatja a París.*

*1296: Viatja a Roma.*

*1297: És professor de la Universitat de París.*

*1299: Viatja a Barcelona.*

*1300: Viatja a Xipre i Armènia.*

*1303: Viatja a Montpeller.*

*1305: Viatja a Barcelona, París, Montpeller, Lió i Mallorca.*

*1307: Viatja a Bugia (Algèria) on és torturat.*

*1308: Viu a Pisa.*

*1309: Viatja a Avinyó.*

*1310: Reconeixement a París.*

*1313: Viatja a Sicília i Tunis.*

*1315: Mor a ciutat de Mallorca.*

*De Llull en deriva el Lul·lisme, que el podríem definir de la següent manera:*

*Moviment ideològic dels deixebles i els contraris de Ramon Llull entorn de les seves obres autèntiques o atribuïdes. La seva personalitat fou tan aviat envoltada per la llegenda, que hom pot agrupar la munió dels*

*seus seguidors segons els punts de vista més diferents. També és possible que hom ignori, no solament la categoria, sinó el nom de vastes zones d'opinió que l'hagin protegit. També pot ésser que Llull, que a través dels segles molts veneraven i exalçaven, en realitat fos en gran part una figura mítica. Llull fou un propagandista de l'art, a la qual sempre hom lliga el seu nom. No pas per orgull ni per vanitat, sinó perquè estava convençut que Déu havia aclarit un dia la seva intel·ligència perquè escrivís un llibre per a convertir els musulmans, que en tan gran nombre envoltaven els pobles cristians. Aquella art, volia posar-la a prova, la veritat enciclopèdica dels termes que utilitzava per tal de demostrar la universal eficàcia del seu sistema d'argumentació originava que el saber lul·lià i Llull fossin adjectivats de les més diverses maneres. La combinatòria, la càbala, l'ecumenisme, la filosofia de l'amor, etc., el missioner, el neoplatònic, l'alquimista, el defensor de la croada per alliberar Terra Santa, el místic amb totes les seves implicacions, el pedagog, etc. Tots aquests noms, i molts d'altres, han estat aplicats a Ramon Llull i han donat relleu dominador a un aspecte purament parcial, i de vegades propagandístic, dels seus escrits. Cap dictat com el d'il·luminat no escau, tanmateix, al filòsof, perquè sembla definir-lo íntegrament. (extret de Lul·lisme de la Gran Enciclopèdia Catalana, IX –Barcelona, 1976)*